

160.

6. číslo
školního
časopisu
v roce

2017/2018

*Možná že Alfred Nobel objevil dynamit...
...ale my jsme ho zapálili!!!*

A to jsme my!!!

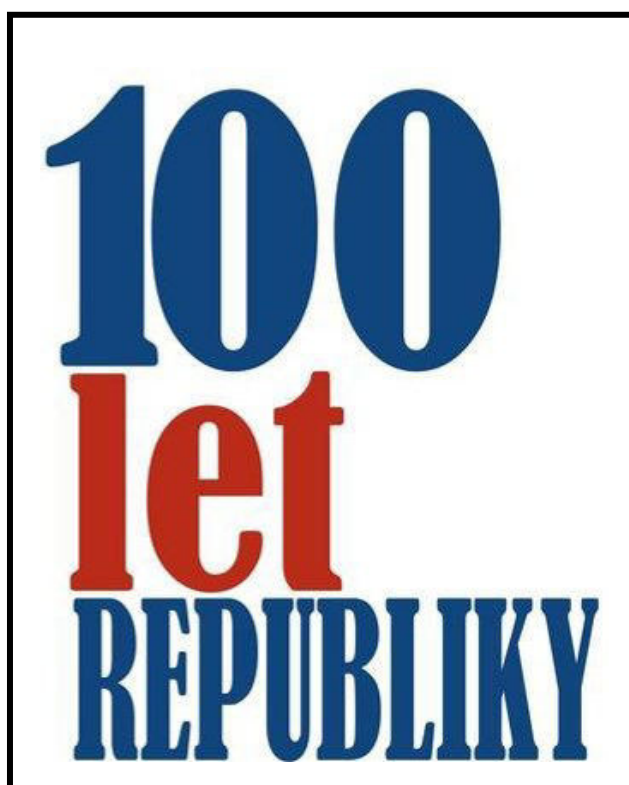
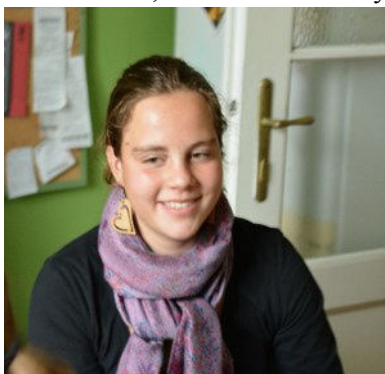

Obsah

Slovo šéfredaktora.....	2
Třesk na výletě.....	3
Třídní výlety.....	4
Třídní výlety.....	5
Cvokárna 2018.....	6
Hvězdy stříbrného plátna.....	7
Československo slaví 100 let.....	8
Československo 100 let.....	9
Osobnosti.....	10
Lego Česká republika.....	11
Balónková párty.....	12
Carson hockey game.....	13
Malované pověsti.....	14
Reklamy z Československa.....	15
Výlet do světa zvířat.....	16
Kultura za 1. republiky.....	17
Akce mladší ŠD.....	18
Mám dny, kdy jsem vtipný.....	19
Rozhovor o 1. republice.....	20

Milí čtenáři, milé čtenářky...

Milí učitelé, zaměstnanci školy, žáci a všichni další příznivci našeho časopisu! Nyní vychází poslední číslo Třesku ve školním roce 2017/2018. Loučím se s vámi jako šéfredaktorka a grafička i jako žákyně moravické školy. Moc děkuji, že jsem mohla pracovat v redakci našeho báječného časopisu. Byla to pro mne zábava i užitečná zkušenost. Třesk, který máte v ruce, je inspirován stým výročím vzniku Československa v roce 1918, nese proto název Prvorepublikové Česko. Snad se vám bude líbit, že je toto vydání tak trochu v prvorepublikovém stylu. V obsahu se dočtete o dobových osobnostech, např. o T. G. Masarykovi, o tom, jak se v té době žilo, jak se lidé oblékali a další zajímavé věci. Naše pravidelné rubriky (např. móda, vtipy, sport aj.) se tentokrát věnují nejen současnosti, ale také době první republiky. Doufám, že Vás Třesk opět zaujme, pobaví i poučí a že vzácné jubileum sto let Československa oslavíte s námi. Přeji hezké *Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída*

Prázdniny

Lukáš Pavlásek

Už jsou tady konečně
nečekal jsem zbytečně
ty měsíce soužení
vstávání a učení

Ty měsíce kantorů
a výchovných hovorů
já teď jinak nemohu
než hodit tašku do rohu
Ať se jak chce blbě tváří
všimnu si jí zas až v září
vždyť jsem čekal tři sta dní
na prázdniny parádní.

Třesk na výletě v Hradci Králové

Rozhlas Hradec Králové

Ráno 13. června 2018 se všichni redaktoři Třesku setkali na autobusovém nádraží v Litomyšli. Celá rada zde vyčkávala na příjezd autobusu, který nás doveze až do Hradce Králové. Cesta tam trvala asi hodinu, ale nakonec jsme se vytěšeného cíle dočkali! Po příjezdu jsme se trochu obohatili zajímavými informacemi o Hradci Králové, které nám podala paní učitelka Coufalová. Potom jsme se vydali k budově Českého rozhlasu Hradec Králové, kde jsme měli domluvenou exkurzi.

Od pana Peterky, který zde v rozhlase má styk s veřejností na starostí, jsme se dozvěděli, že ČRo HK vysílá už od konce roku 1945 a je druhým nejstarším pracovištěm v ČR. Měli jsme možnost kouknout se do místností, kde se zpravodajové

připravují na vysílání, jsou ve spojení s redaktory v terénu a dohledávají potřebné informace. Pak jsme nakoukli do místnosti zvukaře, který zastává důležitou funkci, aby správně ozvučil vysílání novin... Potom jsme zašli do audiotéky, v níž jsou uchovány největší poklady celého rozhlasu. Měli jsme možnost nakouknout i do nahrávacích komor s velmi drahým vybavením. Naposledy jsme nahlédli do místnosti, ve které se kontrolují a chystají zprávy do vysílání. Největší zodpovědnost má paní editorka, která za vše zodpovídá. Po prohlídce jsme panu Peterkovi moc poděkovali, zatleskali a rozloučili se.

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Vodní elektrárna Hučák

Kolem dvanácté hodiny měla rada domluvenou prohlídku vodní elektrárny Hučák, kde jsme se od paní průvodkyně dozvěděli plno zajímavostí. Jako třeba: elektrárna se začala stavět v roce 1908 a dostavěla se v roce 1912. Má tři Francisovy turbíny, jedna stojí 60 000 Kč a za den vydělá 1 000 Kč. Hučák dříve zásoboval celý Hradec Králové, a když se porouchala, šla na řadu uhelná elektrárna, která se už nepožívá. Na konec exkurze jsme navštívili herní koutek, kde bylo mnoho zajímavých a zábavných věcí. A to

Marek Janda, 7. třída

Foto: archiv školy

Výlety

1.- 4. třída na výletě

12. června vyrazila 1.- 4. třída do hradeckého akvária. Už od rána jsme byli všichni netrpěliví a nedočkaví, jak to tam asi bude vypadat a uvažovalo se nad tím, jestli tam uvidíme štika, sumce, žraloka nebo velrybu. Když jsme dojeli a vešli dovnitř, uviděli jsme obrovské prosklené akvárium, ve kterém plavaly různé exotické druhy ryb. Okolo něj rostly různé druhy palem a tropických rostlin. To opravdu stálo za to vidět. Na konci jsme si mohli zakoupit suvenýr. Potom jsme se vydali do Všestar, kde je archeopark pravěku. Na místě jsme uviděli pravěké domy z bahna a dřeva a také střechy z rákosí. Okolo jsou postavené figury lidí při práci, jak jdou pro vodu, starají se hospodářství a další. **Výlet se mi líbil a doufám, že zase nějaký takový podnikneme.**

Viktor Samuel Lapáček, 3. třída

6. třída v Pardubicích

Dne 29. 5. vyrazila 6. třída na výlet do Pardubic. Nejdříve jsme skotačili v parku u zámku, kde se procházeli pyšně pávi s pávicemi.. Pak jsme si prohlédli zámek a kousek od nás jsme pozorovali pávy. Zámek postavil Vilém II. z Pernštejna v renesančním slohu. Měli jsme dva rozchody na náměstí a v obchodním centru, kde každý dostal příležitost si zakoupit nějakou památku na výlet či něco dobrého. Potom jsme šli na Zelenou věž a viděli skoro celé Pardubice. Ke konci jsme šli na nádraží a jeli jsme do Chocně a z Chocně hned autem domů. *Eliška Urválková, 6. třída*

5. třída ve VIDĚ

Dne 24. 5. 2018 pátá a devátá třída jela na výlet do science centra VIDA V Brně. Bylo tam toho spousta k prozkoumání, My jsme měli do 9:55 hod. volný rozchod a poté nás čekal poučný program Chytřejší než Holmes, v němž jsme získali nějaké ceny. Poté jsme měli asi na hodinu rozchod. Za tu dobu jsme toho opravdu hodně stihli. Mně se nejvíce líbil tobogán a točící válec. Pak jsme si užívali science show. V ten den byla na téma cyklistika. No a to byla poslední povinnost. Potom jsme už do odjezdu mohli dělat, co se nám zlíbí. Já výlet hodnotím dobře!!!

Blahoslav Adam Lapáček, 5. třída

7. třída na Boudě

Výlet na dělostřeleckou tvrz Bouda jsme zahájili na vlakovém nádraží v Chocni. Odtud jsme jeli vlakem směrem na Těchonín, kde jsme vystoupili z vlaku a vyrazili směrem na Boudu. Kopec byl nekonečný a cesta rovněž dlouhá. Naštěstí většinou vedla lesem, takže byl příjemný chládek. Na Boudu jsme dorazili o něco dříve a pan průvodce nás provedl taktéž o něco dříve díky tomu, že tam nebyli žádní návštěvníci. Když jsme došli na konec základní trasy, průvodce zhasl světla a my běželi potmě celých 750 metrů úplně bez světla. To byl jeden z vrcholů našeho putovního výletu! Potom co jsme z bunkru vylezli, nasvačili jsme se a šli směrem na Suchý vrch. Cesta taktéž nebyla nejkratší a kopec byl velmi prudký, ale ten výhled to vynahradil. Dorazili jsme opět velmi brzo, paní otevřela vstup na rozhlednu a my jsme se mohli kochat pohledem z vyhlídky. Poté co jsme se dosti nabažili, jsme sestoupili z vyhlídky a paní otevřela bufet, tudíž byla možnost zakoupit si něco na zub. Paní učitelky naplánovaly zatím cestu na Červenou Vodu na nádraží. Cestou jsme se rozdělili na dvě skupiny - na ty „normální“ a ty „pomalé“. Vše samovolně (jak se to cestou vykristalizovalo), ovšem ta skupina pomalých přehlédla značku, tudíž neodbočila a ztratila se. Já jim běžel naproti poté, co jsme je kontaktovali. Našli jsme se a dál už na nádraží trefili.

Theodor Josef Lapáček, 7. třída

Akce školy

Devítka v kempu Borová

9. třída letos vyrazila na výlet do kempu Borová, kde jsme se usídlili na 8.-9. června. 2018. Ve čtvrtek hned po příjezdu jsme si uložili baťohy a všechna zavazadla do domku, ve kterém má pracovnu hlavní vedoucí. Pak se celá 9. třída v doprovodu p.uč. Duškové a p.uč. Coufalové vydala směrem na Lucký vrch. Cesta byla dlouhá, ale šlo se nám dobře, protože se šlo polními pěšinami. Když se nám podařilo vylézt až na vrchol, naskytl se nám pohled na vesnici Telecí, která ležela pod námi v údolí. Také jsme měli možnost si něco zakoupit v místním obchůdku v penzionu Lucký vrch anebo zakousnout si něčeho dobrého z našich vlastních zásob. Po odpočinku jsme se vydali strmou loukou dolů do Telecího. Prvním zastavením se stal dům babičky p. uč. Duškové, pak se určil směr k Lukasově zpívající lípě. Ta lípa je prohlášena za strom chráněný Českou republikou a je opravdu, ale opravdu mohutná. Bylo možno vidět i kotlinu uvnitř, ve které se ukrýval Lukas, který přepisoval zakázané knihy. Poté co jsme si ji prohlédli ze všech stran, vydali jsme se opět úmornou cestou do strmého kopce zpět k Luckému vrchu a pak hned do Borové a do kempu. Potom byl čas na to se ubytovat a ustlat si. Hned potom se šlo do bazénu, který měl přívětivou teplotu vody. Mezitím přišly spolužačky s tím, že bychom si mohli jít zahrát minigolf. A tak kdo chtěl, mohl jít. Potom jsme se šli znovu vykoupat. Pak jsme šli na večeři k Dostálovým na znojenskou s těstovinami. Potom se téměř celá třída vydala znovu do bazénu a měli jsme ho celý pro sebe. To byla nádhera, házeli jsme si tenisovým míčkem sem a tam. V bazénu jsme vydrželi až do osmi hodin, kdy jsme už museli vylézt všichni. Večerní program pak zahrnoval společné zpívání u pomyslného táboráku s nepomyslnou kytarou, pak jsme si šli sednout ven a povíдали si o různých věcech. Po dvanácté hodině se parta žáků z naší třídy vydala na noční procházku k autu p. uč. Duškové a záměrem toho bylo asi vylepšit jeho design. Celé ho obalily do toaletního papíru. V tu chvíli pežotku chybělo do dokonalosti už jen posledních pár detailů.

Druhý den jsme se pak museli sbalit svoje saky paky, odevzdat klíč od chaty, naložit baťohy do pežotky a vydat se do Proseče. Při cestě jsme se ještě stavili na rozhledně Terezce a v Parku generála Slavoně a kapitána Sošky, kteří se ukrývali jako partyzáni v Proseči.

Konečný cíl byl na náměstí v Proseči, kde jsme už jen čekali, až si pro nás přijedou rodičové a další členové našich rodin.

**A tohle byl vlastně poslední výlet,
na kterém byla naše třída společně.**

Anna Magdalena Lapáčková

Šerpování

Dne 31. května jsme my devátáci měli stužkování neboli šerpování. Naplánované jsme to měli dříve, ale nejprve jsme museli udělat všichni přijímačky. Pozvali jsme rodiče. Připravili jsme si pro ně kulturní vystoupení - společně jsme zazpívali dvě písničky, Simča zahrála na saxofon a Tea zazpívala a Madla zahrála na klávesy. Mělo to velký úspěch. Paní učitelka Dušková si připravila, dá-li se říci, závěrečnou řeč k našemu konci a odchodu ze základní školy. Šerpy nám dával pan ředitel s paní zástupkyní. Pro rodiče jsme měli připravenou prezentaci. Maminky se neubránily slzám a

několikrát
ani
tatínkové,
ani já jsem
se jim
pomalu
neubránila,
ale myslím
si, že my se
nabřečíme
dost
poslední
den. Na
závěr jsme
měli

připravený raut.
Všichni jsme si

*Adéla Sádecká, 9. třída
Foto: archiv školy*

Cvokárna

Cvokárna byla v pondělí a v úterý 18. a 19. června. Letos byla na téma řemesla. Na cvokárnu jeli žáci, kteří v tomto roce reprezentovali školu v různých soutěžích a nebo třeba za odměnu za krásně smazanou tabuli po celé čtyři roky na druhém stupni. Sraz jsme měli na autobusovém nádraží v Litomyšli. Potom se pokračovalo v jízdě autobusem až do Ústí nad Orlicí, kde se přestoupilo do autobusu, který nás odvezl až do Žampachu. Tam jsme šli do sanatoria pro mentálně hendikepované muže. Nejvíce se mi líbil hmatový chodník, bylinkové záhony na čich a další takové podobné možnosti, jak si procvičit smysly. Nádherné bylo i velké a rozsáhlé arboretum v areálu ozdravovny. Pak jsme ještě vylezli až na vrchol zříceniny hradu Žampach. Byl to nádherný výhled dolů na louky a na Letohrad. Potom když jsme sešli, vydali jsme se hned na autobus, který nás odvezl až do Letohradu. Hned po příjezdu se šlo do muzea řemesel, ve kterém byla pro nás připravena hra na procvičení různých druhů řemesel. V této hře byli přeborníci Ševcové. Potom se opět nasedlo na autobus, který nás odvezl do Ústí a z Ústí zpátky do

Potom byl určen čas, v kterém se muselo stihnout vyrobit erb a desatero různých řemesel jako ševcovského, truhlářského, kovářského, pekařského, krejčířského. Potom si začaly skupiny připravovat večeri - smažilo se, peklo se, šlehalo se, krájelo, každá skupina měla opravdu různé druhy pokrmů. Ještě předtím než se začalo jíst, vydali jsme si dát zmrzlinu na hřišti. Po večeri začala jednotlivá prezentace skupin. Scénky skupin byly opravdu srandovné. Pak se šlo už do svých tříd a čekalo se na to, jestli půjdeme na slíbenou noční procházku. Všichni jsme čekali až do půlnoci, jestli opravdu půjdeme. Když nám p. uč. Dušková

oznámila, že už máme jít spát, bylo velké zklamání. Pak si všichni zalezli už do spacáků a povídali si. A nakonec se šlo spát. Druhý den hned po snídani se jelo do autobusem do Litomyšle a pak se pokračovalo do Sebranic, kde jsme navštívili statek Kmoškových. Paní Kmošková nám předvedla jednotlivá řemesla a to, jak si lidé dřív museli vystačit s tím, co měli. Nejzajímavější mi přišlo to, jakým procesem se získávala vlákna ze lnu na šaty. Pak jsme se vydali poľními cestami do Dolního Újezda, tam jsme si dali párek v rohlíku k obědu a Cvokárna byla

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída
Foto: p.uč. Dušková

Hvězdy stříbrného plátna

Velkým fenoménem v této době bylo natáčení filmů.

Vlasta Burian

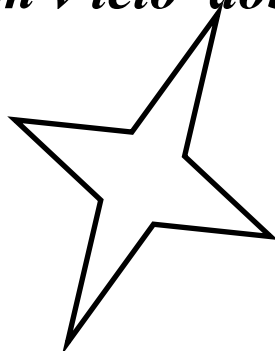
Jindřich Plachta

Hugo Haas

Saša Rašilov

Určitě jste alespoň
některé tváře
hereckého nebe
poznali.

Proto by stálo ještě
připomenout alespoň
pár filmů, kde se tyto
idoly
prvorepublikového
filmu objevily:

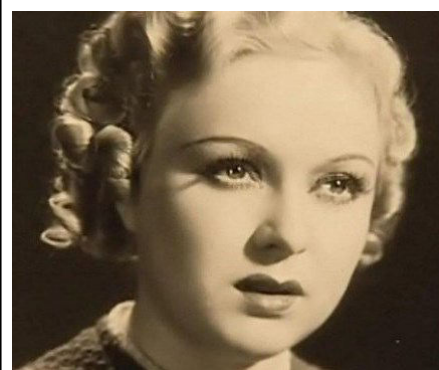
To neznáte Hadimršku
U pokladny stál
Dívka v modrém
Kristián
Eva tropí hlouposti
Škola základ života
Cesta do hlubin
študákovy duše
Ducháček to
zařídí
Mravnost
nade vše
Baron Prášil
Život je
krásný

*Anna Magdalena Lapáčková,
9. třída
Foto: zdroj: internet*

Zita Kabátová

Věra Ferbasová

Lída Baarová

Nataša Gollová

ČESKOSLOVENSKO SLAVÍ 100 LET

100 let Kč

Na začátku Československé republiky se používaly rakouské groše, ale protože československá vláda měla strach z inflace, bankovky kolkovala - lepila na ně znamení, že jsou české. A už v roce 1919 zavedla české koruny. Zaujaly mne názvy, o kterých se uvažovalo, jak by se měla česká měna nazývat: sokol, lev, hřivna, hrož nebo československý frank. Vždy se uvažovalo jen o papírových penězích. Menší hodnoty se razily v mincích.

Vznik ČTK

Česká tisková kancelář vznikla 28. října 1918. Ve 20. letech se podařilo vytvořit moderní a prestižní agenturu, která měla smlouvu, např. s agenturou Reuters.

Od roku 1925 vysílá z ČTK ČRo Radiožurnál. Ve 20. letech je založeno obrazové zpravodajství. V roce 1930 se agentura stěhuje do Opletalovy ulice do nové funkcionalistické budovy.

V roce 1939 je tento úřad obsazen Německem. Tuto zprávu v rozhlase přečetl herec Zdeněk Štěpánek. A také se odděluje její slovenská větev. Po válce je agentura v područí komunistické diktatury.

Až v listopadu roku 1989 se snaží o

Sokolský kroj

Miroslav Tyrš
– zakladatel Sokola

Sokol

„V zdravém těle zdravý duch!“
„V myslí vlast, v paži sílu!“
Znáte tahle hesla z trilogie Básníků? Tělovýchovná jednota Sokol také slaví stoleté výročí. A v červenci proběhne už 16. všesokolský slet. Pravděpodobně všichni známe jména zakladatelů této tělovýchovné organizace: Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner.

Mě spíš překvapilo, když mi moje maminka vyprávěla, že moje prababička a praděda měli sokolský kroj a můj prapradědeček byl zanícený cvičitel.

Anna Magdalena Lapáčeková, 9. třída

100 let Československa

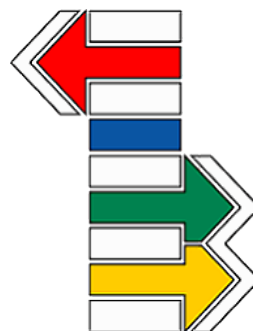
Letiště Kbely

- ◆ Letiště Kbely je umístěno na severovýchodě Prahy na jihu Kbel.
- ◆ Oficiálně bylo otevřeno v prosinci 1918.
- ◆ Je to vojenské veřejně nepřístupné letiště.
- ◆ Od roku 1921 až do roku 1931 ho pravidelně navštěvoval T.G.M.
- ◆ V roce 1928 tam byl vybudována vodárenská věž, která zároveň sloužila jako maják a v roce 2004 byla prohlášena za kulturní památku.
- ◆ Kbely sloužily jako zázemí Československých aerolinií.
- ◆ A na letišti Kbely se vítali také čeští letci, kteří se po ukončení druhé sv. války navraceli do Československa.

Klub československých turistů

Vznikem Československa r. 1918 se ke Klubu českých turistů, který vznikl už v roce 1888 připojil i Klub Slovenských turistů. Stal se tak jedním z největších organizací v ČSR. Pracoval na rozvoji turismu a zároveň se zasloužil o nejhustší turistické značení tras v Evropě.

Československé poštovní známky

I Československá pošta reagovala na novou situaci a vytiskla známku Hradčan a Osvobozeného divadla.

Vzácné známky z první republiky

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Osobnosti

Do tohoto čísla jsem si vybrala německého skladatele **Richarda Strausse**.

Narodil se 11. června 1864 v Mnichově otcí Franzovi, který hrál na lesní roh v mnichovském orchestru, a Josepfině Straussovým.

Hudební základy dostával od svého otce. Jeho

nadání se projevilo už v šesti letech, kdy napsal svou první skladbu. Též odmala navštěvoval městský orchestr, kde chodil na lekce teorie hudby, jenž dostával od asistenta dirigenta. V roce 1882 nastoupil na univerzitu v Mnichově. Tady rok studoval filozofii a historii umění. Po roce studia zanechal a odešel do Berlína. Tam se seznámil s mnoha známými umělci, například s Hansem von Bülowem (od něho hraju etudy). Ten mu nabídl místo v tamějším orchestru. Dostal místo asistenta dirigenta, za pár měsíců se stal samotným dirigentem a díky tomu získal možnost spolupracovat s Johannesem Brahmem.

Richard Strauss se 10. září v roce 1885 oženil se sopranistkou Paulinou de Ahna a spolu prožili šťastné, ale bezdětné manželství. Po dvaceti letech působení v berlínském orchestru na postu (za tu dobu se snažil zlepšit podmínky nových skladatelů, aby měli zázemí pro skládání a lepší uznání ve společnosti), začal hodně cestovat po Evropě - navštívil Řecko a Itálii. Ovšem podnikl i dalekou cestu do Severní Ameriky. V roce 1933 po nástupu nacismu se stal prezidentem Říšské hudební komory, z níž po dvou letech odstoupil kvůli spolupráci se Stefanem Zweigem, který byl židovského původu. 8. září 1949 umírá v Garmisch-Partenkirchen. Jeho nejznámější díly jsou určitě Růžový kavalír, Salome nebo Alpská symfonie.

A ptáte se, jestli tenhle Strauss napsal známě valčíky- Na krásném modrém Dunaji a Císařský valčík? NIKOLIV. Tyto nesmrtelné valčíky jsou dílem Johanna Strausse

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Foto: internet

Absurdnosti češtiny

„Octnul se na šikmé ploše“

Člověk, který "se octnul na šikmé ploše", není většinou příliš úspěšný, protože má pravděpodobně problémy se zákonem. Dělá věci jinak, než se sluší a patří. A nebo dělá věci, které se dělat nesluší.

Určitě všichni rodiče si přejí, aby jejich dítě tyhle problémy nemělo. Asi při výchově přemýšlí, jak dítě vést, aby se naučilo žít slušně a do křížku se zákonem se nedostalo. Chtějí ho před tím uchránit.

Proto vždycky, když jdu kolem dětského hřiště nechápu, co se tam děje. Pochopím, když rodiče děti přidržují na prolézačkách, nebo je houpou na houpačce, či roztáčejí na kolotoči (i když ... to taky není úplně bezpečné ... pokud pomyslím na obsah dětských žaludků), ale budiž. Ale naprosto nepochopím rodiče a prarodiče, kteří pomáhají svým dětem vylézt na skluzavku a radují se z toho, jak dítě sjíždí.

Považte: pomohou vlastnímu dítěti dostat se na šikmou plochu, ještě ho povzbuzují, a když už není návratu zpátky, tak jásají. Malé děti se většinou trochu bojí a zdráhají, ale na ten opojný pocit si brzy zvyknou. ...A pak když vyrostou a octnou se na šikmé ploše - tak je stíhá policie. Ale kdo je to učil, kdo je povzbuzoval, kdo je naučil se dostat na šikmou plochu a užívat si ten pocit?!!!

A to jsem se ještě nerozepsal o tobogánech. Tam, pokud se zapomenete zout, vám jako varování i teče do bot. Ale my, důvěřivé děti, následujeme příkladu svých rodičů, kteří tu řadí taky.

Ale nezapomeňte: 3x a DOST!

Theodor Josef Lapáček, 7. třída

Zajímavosti

Lego Česká republika

Doufám, že někdo z vás zná lego Českou republiku. Je to stránka, kterou by měl znát můj kamarád Robin

Kovář. Tato stránka má na Facebooku 400 fanoušků a má 99 419 862 zhlédnutí a věřím, že mají i více. Lego je mimochodem velmi silným hráčem na českém Youtube . A já jsem taky jeho fanda. Dělá skvělé komiksy. Momentálně vydává videa především ze série lego ninjago. Vydává ovšem videa i z lego friends a lego starwars. A já se s vámi loučím, uvidíme se příští rok!

*Viktor Samuel a Blahoslav Adam Lapáčkovi
Foto : internet*

Hádky

1. Kdo k němu čichá, v malé chvíli uroní slzy krokodýlí. Ne každému takhle škodí, k ovaru se tuze hodí.

2. Je to díra a je to hnusný. Co je to?

3. Rádi to máme, a přece se na to mračíme. Co to je?

4. Vyšla kráska na procházku, měla srdce na provázku. Co to je ?

5. Bez čeho se nedá péct chleba?

6. Nejí to, nepije to, ale přesto to roste. Co je to?

Křen, hnusná díra, slunce, jahoda, bez kurtky, ceny

*Blahoslav Adam Lapáček, 5, třída
Foto: internet*

Děsivé Česko

Na severu Prahy se 700 metrů od psychiatrické léčebny se nachází 2,5 ha opuštěného hřbitova. Tento hřbitov je často nazýván jako „**Bohnický hřbitov bláznů**“ a už na první pohled to není moc příjemné místo. Hřbitov byl dokončen a vysvěcen 12. září 1909 jako součást Psychiatrické léčebny v Bohnicích. Jako první zde byl pohřben 14. září 1909 jedenáctiletý pacient František Janovský. 42 let se tento hřbitov běžně používal, ale v roce 1951 byl hřbitov a tím pádem i kostel zrušen a přestal se používat. Od té doby hřbitov chátrá. Je stále děsivější a děsivější. Nevidíte žádné náhrobky, takže nevíte, kdo je tam pohřbený. Na tomto místě nejsou pochováni jen pacienti, ale také vojáci, doktoři a zdravotní sestry a další personál, který zde pracoval. Říká se, že pacienti sami si vyráběli rakve. Opravdu smutné

*místo. Blahoslav Adam Lapáček, 5. třída
Foto: internet*

Pranostiky

„Chladný květen, červen vlašný -
je pro sýpky, sudy blažný.“

„Netřeba v červnu o déšť prositi, přijde,
jak začne kositi.“

„Červen studený - sedlák krčí rameny.“

„Když v červnu severní větry vějí,
tu se bouřky opozdění.“

Veronika Vaňková, 7. třída

Akce školy

Balónková party

Dne 23. února se u nás ve škole konal karneval a to na téma balónková party, jak jste se mohli dočíst v názvu. Jakož už je zvykem karneval chystají žáci 8. a 9. třídy a ani tenhle rok tomu nebylo jinak. Nejdříve nebylo nejlépe se domluvit na tématu. Vyzdobu vymýšlela Simča a my jsme jí s tím vším pomáhali. Moderovaly to tento rok Pája a Eliškou. Já s Jolčou jsme připravovaly hry. Tento rok měly na starosti tombolu holky z 8. třídy. Přípravy byly zahájeny už nějaký ten týden dopředu. Když jste vstoupili do tělocvičny, hned u dveří na vás koukaly a zářily balónky v různých motivech, jak nafukovací, tak vyrobené z papíru a plno další vyzdobu. Karneval začal v odpoledních hodinách. Na chodbě se nacházel stánek s mnoha výběru občerstvení, kde prodávali paní Komínková a Bóďa. Tento rok jsme vymysleli úplnou novinku a to byl fotokoutek, celý jsme ho pěkně vyzdobili a udělali vtipné nápisy na dektury. Na zahájení jsme měly děvčata připravený tanec, který jsme poté zatancovaly ještě jednou, myslím, že se vydařil. Celý tanec připravila Sarča. Hudba opět obstarával DJ Míra. Děti si zasoutěžily, zatancovaly, vyhrály spoustu cen v tombole a celkově myslím, že si to užily. Tombola byla teda hodně rychle vyprodaná, až jsem se z toho vyděsila, ani já sama jsem si nestihla moc losů koupit. Celý karneval hodnotím velice kladně. Bohužel to byla jedna z posledních akcí, kterou jsem mohla pořádát na této školičce. Velké dík patří také paní učitelce Coufalové, která po celou tu dobu s námi měla trpělivost a všechno zvládla, společně jsme to donesli do vydařeného konce, přesto všechno úsilí. Děkuje! Celou Adéla Sádecká, 9. třída

Fotbaltgolf

Dne 15. května se uspořádala sportovní akce fotbaltgolf školní kolo, konalo se na fotbaltgolfovém hřišti v Litomyšli. Děti z jednotlivých tříd byly rozděleny na týmy a pak začalo utkání. Ti nejlepší z každé skupinky postoupil do okresního kola, kde už netvořily skupinky jen moravické děti, ale i děti z jiných škol. Byl to skvělý zážitek!!!
Marek Janda, 7. třída

Den s lesy ČR

V pondělí 18.6.2018 jela 5. třída do Litomyšle. V rámci akce festivalové zahrady se tam ten konal den s lesy. Na začátku jsme dostali prázdnou kartičku s několika políčky. Poté jsme chodili ve dvou skupinách po různých stanovištích. Tam jsme plnili různé úkoly a za každý splněný úkol jsme dostali razítko. Brzy jsme obešli všechna stanoviště a zaplnili razítka všechna políčka. A za ty jsme dostali různé ceny.

Blahoslav Adam Lapáček, 5. třída

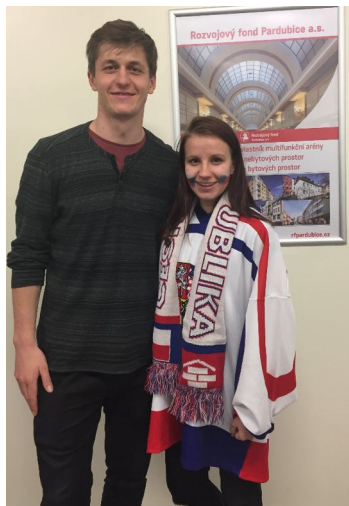
Literární stezka

Odpoledne 30. května se vydali žáci z 8. a 9. třídy s paní učitelkou Renzovou do Litomyšle, kde nám paní ředitelka litomyšlské knihovny ukazovala a povídala o různých místech v Litomyšli, kde působili a žili známí spisovatelé a umělci. Nejznámějšími byli Alois Jirásek, který v Litomyšli žil a učil na piaristickém gymnáziu jako profesor dějepisu a zeměpisu po celých 14 let. Dále jsem se dozvěděli i tom, jak v Litomyšli žila B. Němcová se svou rodinou velmi chudě. Dále T. Nováková, která se naopak angažovala ve společnosti a pořádala různé dýchánky a setkávání s dámami z Litomyšle. Osudy různých osobností byly opravdu různorodé, někdo žil z ruky do huby a naopak se někomu dařilo. Každopádně mě překvapilo, že v Litomyšli jsem každý týden, a přesto ji pořád neznám úplně celou.

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Carson hockey game

Máme před Mistrovstvím světa v hokeji, takže se konal tento turnaj. Tento rok to bylo v Česku a ještě k tomu tady u nás v Pardubicích. Hráli jsme tři zápasy s Finskem, Švédskem a Ruskem. My jsme byli hned na prvním zápase a to s Finskem. Všechny zápasy se

nám podařilo vyhrát a tím jsme si zajistili výhru za celý turnaj. Radost tohle prostě. Já si ty chvíle na stadionu užívám, jak nikde jinde. Pár slovy: Miluju to, život to je. Ten stadion znám už dost dobře. Možná, proto jsme to pak už s bráchou nevydrželi a na poslední třetinu jsme šli do kotle, nějakým způsobem si nepřijdu jako fanoušek, když sedím. Ještě k tomu, když na chodbě potkáte dlouhodobého hráče Pardubic, který už tam teď nehraje, ale pořád to pro mě bude rozený Pardubičák a také potkat mladého nadaného brankáře Pardubic. Celý jsem si to užila a už se nemůžu dočkat

Adéla Sádecká, 9. třída

Foto: archiv rodiny Sádeckých

Nečekaná sportovní zpráva

Teď jsou všichni nejspíše napnuti, o čem tohle bude. Některé to už třeba napadne, ale nebudu vás už napínat. Je to zpráva neboli přiznání, které mě osobně velice překvapilo. Znamá biatlonistka Gabriela Koukalová přiznala, že trpí anorexií, tímto si prochází už 10. let. Když se tohle začalo objevovat v novinách, v televizi a na internetu, tak to už začalo být docela vážné. Docela jsem o tomhle četla a zajímala se o to. Dostalo mě to, když jsem koukala na ČT sport na rozhovor s Gabčou měla jsem po tom všem chuť jí napsat. Sportovkyně, která minulý rok stála na stupních vítězů, teď svoji kariéru nejspíše ukončí. Pro někoho jako jsem já to bylo a je něco nepředstavitelné. Někdo komu fandíte a sledujete několik let si prošel něčím takovým. Lituju ji.

Musela se trápit. Každý by se měl mít rád takový jaký je a takhle to respektovat i ostatní. Přeju jí jen to nejlepší a do života mnoho štěstí bez trápení.

Adéla sádecká, 9. třída

Foto: internet

Kam na výlet

I do tohoto čísla jsem si pro vás připravila typ na výlet. Jelikož už nám začíná hezké počasí připravila jsem si pro vás tip na výlet na zámek Častolovice. Tento zámek je velmi známý a myslím, že většina ho znají, ale třeba ještě navenštívili. Zámek je krásný můžete si projít nádvoří, zahrady, podívat se do obchůdku se suvenýry. Hlavně pro děti je

sestřička tam chodí strašně ráda, miluje zvířátka.

Krmení pro zvířátka si zakoupíte u vchodu.

Nedaleko

Častolovic se nachází Kostelec nad Orlicí, kde je krásný soukromý nový zámek. U zámku se nachází kavárna. Tyhle místa máme strašně rádi jako rodina, takže jen doporučuji navštívit a užít si společné chvíle.

Adéla Sádecká, 9. třída

Foto: archiv rodiny Sádeckých

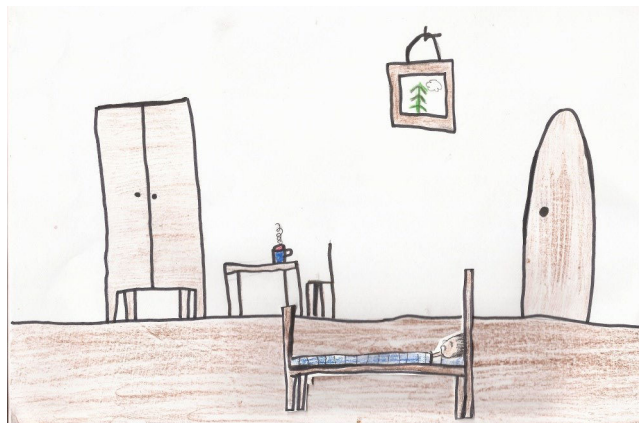

Malované pověsti

O zázračných třešních, které vyléčily Vojtěcha

1. Vojtěch si hraje s dětmi z vesnice.

2. Vojtěch leží nemocen v posteli.

3. Děti čekají nic netušíce před branou na Vojtěcha.

4. Pekař byl vyslán, aby dětem zvěstoval, že je Vojtěch těžce nemocen.

5. Vojtěchovi rodiče nevědí co dělat.

6. Mezitím Vojtěchovi děti natrhaly třešně, které, když Vojtěch snědl a uzdravil se. A proto zázračné třešně!

A od té doby se konají slavnosti třešní pod Kunětickou horou.

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Zajímavosti

Jak vypadaly reklamy za první republiky

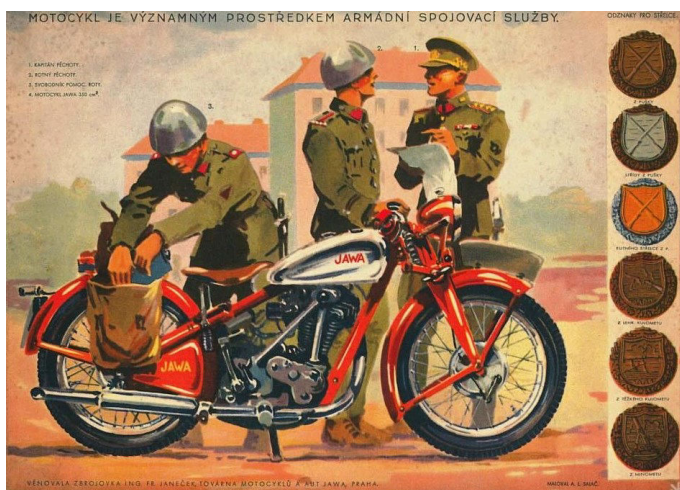
Ženy dříve nakupovaly stejně tak rády, jako v současné době.

Ženy se oblékaly za dámy a dbaly na svůj vzhled.

Čokoláda Orion má už dlouholetou tradici a zde si můžete prohlédnout, jak vypadal její původní design.

Armáda, zásahové jednotky a četníci používali hodně motocykly, když vyjžděli k zásahům a především pro převážení tajných spisů.

A tady je slogan pro občůdek v naší škole:

Kupujte rohlíčky od naší Blaničky!

Adam Blahoslav Lapáček, 5. třída
Foto: internet

Pro poučení

Výlet do světa zvířat

Ahoj jmenuji se Petra a jsem ještěrka agama vousatá.

Jsem denní ještěr. Jsou my tři roky, jinak se můj druh dožívá do osmi až jedenácti let. Pocházím z Austrálie. Moji potravu tvoří hmyz a zelenina, okurky, rajčata atd. Můj druh poznáte jednoduše, protože má hnědožluté zbarvení a trnité výrůstky po těle. Tak tohle je vše o mém druhu agamě vousaté.. Jméno agama nenesu ovšem jenom já, ale i několik dalších ještěrek a všechny jsou mé kamarádky: agama vodní, agama límcová, agama modrá, agama kočičínská, agama hardún, agama kavkazská, agama, nosatá a agama osadní.

No nic, už musím běžet nebo mi uletí letadlo do Austrálie a doufám, že mě přijedete navštívit, když se blíží ty letní prázdniny. Tak zatím ahoj a přeji veselé a krásné prázdniny.

Marek Janda , 7. třída
Foto: internet

Životabáseň

JSEM hlídač cest,
MÝM DOMOVEM JE vesmír,
NERAD PROZRAZUJI, ŽE nenajdu cestu,
ČASTO SE MI ZDÁ, že zhasnou lampiony,
TĚŠÍ MĚ, když cestu najdu,
TRÁPÍ MĚ, když svítí slunce,
PŘEJI SI odpočinout,
POTŘEBUJI další lampiony

Tomáš Huryta, 6. třída
Využití karet Cesta životem od Lucie Ernestové

Životabáseň

JSEM srdce,
MÝM DOMOVEM JE velká širá louka,
NERAD PROZRAZUJI, ŽE jsem srdce
od jednoho koně,
ČASTO SE MI ZDÁ, že jsem kůň,
TĚŠÍ MĚ, že jsem láskyplná červená,
TRÁPÍ MĚ, že jsem sama, opuštěná
od svého těla,
PŘEJI SI být zase krásným mladým koněm,
POTŘEBUJI zpátky svoje tělo, abych měl
kamarády.

Tereza Loskotová, 6. třída
Využití karet Cesta životem od Lucie Ernestové

Pro poučení

Kultura za 1. republiky

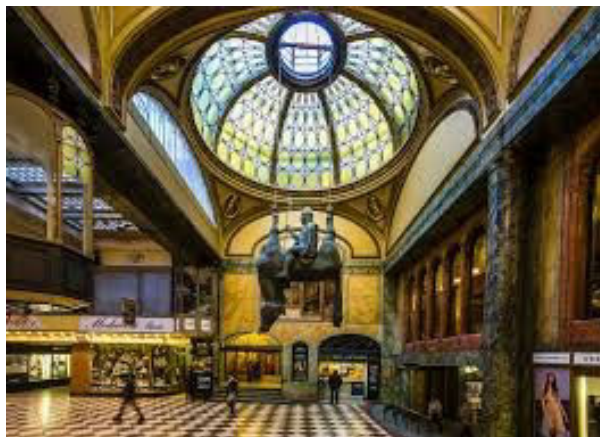
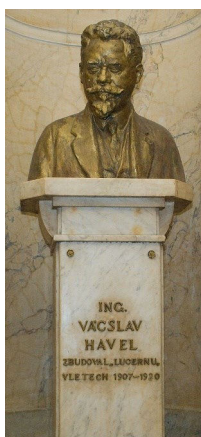
Divadlo - Voskovec+Werich - Osvobozené divadlo

Osvobozené divadlo bylo velkým fenoménem 1. republiky. Bylo založeno 8. února 1926 a jeho hlavními hvězdami byli pánové J. Voskovec a J. Werich. Neodmyslitelně k nim patřil i vynikající muzikant a téměř slepý klavírista Jaroslav Ježek., který je autorem písniček Babička Mary, Černej neboštík, Hej rup, Klobouk ve

Filmové studio Barrandov

"Mou inspirací byla Amerika," přiznal v jednom z rozhovorů otec bývalého prezidenta České republiky. Stavět se začalo 23. listopadu 1931 a 1. filmovací den byl už 25. ledna 1933. Natáčet se začal film Vražda v Ostrovní ulici.

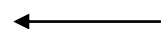
Palác Lucerna

Stavba započala roku 1907 a byla dokončena r. 1921. Objednal si ji Václav Havel, tatínek bývalého prezidenta.

Původně měla budova sloužit jako hokejový stadion, ale už během výstavby se zjistilo, že vnitřní prostor není vyhovující, takže se plány uzpůsobily a počítalo se s tím, že se bude budova používat pro kulturní akce. Od svého otevření se Lucerna stala centrem kulturního setkávání, kde se pořádají koncerty, školení, semináře, taneční kurzy, módní přehlídky a podobně. V době 1. republiky se zde konaly i zápasy v boxu a zápasu Nachází se zde velký sál, mramorový sál, kino, kavárna i bar.

Součástí objektu je i pasáž, která je zastřešena skleněnou konstrukcí. Od roku 1976 je tento

Pasáž Paláce Lucerna

Busta zakladatele Lucerny

Anna Magdalena Lapáčková,
9. třída Foto: internet

Akce mladší školní družiny

Dářečky pro maminky a babičky ke Dni matek. Vyrobili jsme srdíčka a vypěstovali rajčátka a kytičky.

Oslava svátku dětí v naší ŠD. Vyrobili jsme si kšiltíky proti sluníčku a dostali jsme od paní učitelky melouna.

Návštěva u pana Netíka v Morašicích. Mluvicí papoušek Pepík. Moc se styděl a schovával hlavu do zvonečku.

Navštívili jsme chov indických běžců u Fikejzů. Vyseděla je místo kačeny kvočna.

Poslední vystoupení jsme měli v Mateřské škole v Morašicích s hudebními hádankami z lidových písní a z písniček z oblíbených pohádek. Celé vystoupení nás doprovázela na kytaru a ukulele děvčata z 9. třídy Sára Hurychová a Tea Vodehnalová. V přestrojení jsme si oživil i miniooperku Z. Svěráka a J. Uhlíře "Šípková Růženka" - Patrik Lev - bába z mokřin a Růženka Alexandra Rošková. Vše jsme doprovázeli hrou na Orfovy nástroje, keyboard a do některých písniček jsme zapojili

Foto a text: paní učitelka Zdeňka Fikejzová

Pro poučení

Mám dny, kdy jsem velmi vtipný...

Vycpávač ptáků
k domovnici:

"Paní, voni mají voči, ty by
se mi hodily do vejra."

"Prokristapána, nešťastná osobo,
vy nemáte cit! Copak nemůžete
chodit opatrně, když víte, že
mám nemocný nervy?"

"Ježíšmarjá, snad jsem jim na ně
nešlápla?"

"Vojíne, proč jste neuposlechl
rozkazu pana desátníka?"

"Já myslel, že mluvím pro sebe,
když neřval."

Theodor Josef Lapáček, 7. třída

Zajímavosti o 1. republice v našem kraji

Poprosila jsem naši rodinnou známou paní Renatu Kmoškovou, která pracuje v regionálním muzeu v Litomyšli, jestli by nám představila, jak se žilo u nás v kraji za 1. republiky. Požádala své kolegy Mgr. Petra Chaloupku a Mgr. Alenu Binarovou (o módě), kteří se tomuto tématu věnují a zde se můžete dočíst, jaký život v této době byl...

Jak vypadala Litomyšl a jeho okolí za první republiky?

Litomyšl měla stejný počet obyvatel jako dnes, ale všichni se museli vejít do historického centra a do příměstských vesnic (Zaháje, Záhradi, Lánů). Továrny byly většinou malé, namačkané mezi obyčejnými domy. Nejvíce lidí pracovalo doma, takže ve velké části domů byl nějaký obchod nebo řemeslnická dílna, v okrajových čtvrtích zemědělské hospodářství. Po válce panovala několik let bída, než se země vzpamatovala, ale pak se Litomyšl začala pomalu rozrůstat. Vznikaly celé nové čtvrti – „Nová“ kolem nové budovy gymnázia, „Fügnerova“ za novou budovou sokolovny a „Husova“ směrem na Nedošín. Hlavním výrobním oborem bylo obuvnictví, které trpělo konkurencí levných výrobků Tomáše Bati, takže v Litomyšli dost upadalo. Situace se ještě zhoršila ve 30. letech za velké hospodářské krize.

Jaké významné osobnosti žily v tomto období v Litomyšli?

Celonárodně významné osobnosti typu Aloise Jiráska, Boženy Němcové nebo Bedřicha Smetany v této době v Litomyšli nežily. Ale působila tu celá řada osobností důležitých především pro Litomyšl – od malíře Karla Šťastného, přes hudebníka Jaromíra Metyše a sběratele a kronikáře Quidona Šimka až po tiskaře Josefa Portmana...

Dočetla jsem se, že Litomyšl byla okresním městem, jaké tady byly okolo okresy a správní řízení?

Okresy byly v tu dobu malé, skoro každé středně velké město mělo „svůj vlastní“. Litomyšl tak sousedila s okresy Polička, Vysoké Mýto, Lanškroun a Moravská Třebová. V čele okresu stál okresní hejtmán, což byl státní úředník – nebyl volen občany, ale byl dosazován. Okresní úřad dohlížel na vykonávání státní správy – na prosazování zákonů, bezpečnost, volby, obecní správu, udržování silnic apod.

Jak se žilo v Litomyšli a jak na vsi, jaké spolky tady byly?

Rozdíly mezi venkovem a městem se začínaly pomalu stírat. Většina venkovanů se ale stále ještě živila zemědělstvím, své výrobky chodili prodávat každou sobotu na trh do Litomyšle. Venkovu se dařilo za první republiky dobře všude, protože agrární strana hájící jeho zájmy byla ve všech československých vládách. Některé spolky existovaly v Litomyšli i na venkově – např. Sokol nebo divadelní ochotníci. V Litomyšli pak bylo spolků samozřejmě mnohem více – od sportovních až po kulturní.

Jaká byla móda, co se nosilo (náčrt, nebo obrázek?)

Venkované přestali nosit kroje již půl století před vznikem Československa a začali nosit městskou módu. Do krojů se ženy oblékly jen výjimečně při některých slavnostech. Každodenní móda byla jednoduchá, účelová, aby nepřekážela při práci. Pro sváteční příležitosti lidé oblékali to nejlepší ze svých šatníků. Městské ženy sledovaly módní časopisy a napodobovaly filmové hvězdy.

Ženy byly konečně zrovnoprávněny s muži, získaly také volební právo. I móda se proto přizpůsobila jejich novému postavení – byla praktičtější, upřednostňovala jednodušší linie. Také v pánském střihu dominovala jednoduchost a jednotnost. Podobně se oblékali muži z různých společenských tříd, což byl odraz demokratičnosti.

Jaká byla oblíbená hudba?

Gramofony nebo později rádia se postupně šířily mezi stále více lidí. Lidé ale hlavně přicházeli do styku s živou hudbou. Na zábavách to byla lidová „dechovka“. Velmi oblíbené byly operety. Koncertů se konalo velké množství – vystupovali na nich místní umělci (např. pěvecký spolek Vlastimil), ale často do Litomyšle zajížděli umělci z Prahy a dalších velkých měst. Nové hudební směry jako např. jazz nebo swing se pomalu prosazovaly mezi mladými lidmi.

Děkuji za zajímavé odpovědi, které nám tuto dobu přiblížily a přeji mnoho zvědavých posluchačů.

Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída

Móda za 1. republiky

Světlé kostimy pastelových barev zaplaví na jaře ulice. Nost se s kabátkem otevřeným, odhalujícím bluzu, které věnuje móda velkou péči. Doplňují se stejnobarevným plstěným kloboukem a šálou v barvě bluzy nebo kostymu.

Letní komplety. Kreslil V. Michal. Eva 1. 4. 1929

Obrázek: zdroj: UCHALOVÁ, Eva: Česká móda

Škola obrazem

1.- 4. třída vyjela do Obřího akvária v Hradci králové

11. června 2018 jsme na hřišti poznávali život Vikingů

Keramici završili svoji práci vyrobenými poháry, do kterých si dali na hřišti výbornou zmrzlinu

1. června 2018 se sjelo do Morašic 150 dětí ze širokého okolí na Den dětí na téma Za příběhy naší vsi

Takové ochutnávky ovoce a zeleniny by ve škole mohly probíhat každý týden

Právě vidíte nejlepší cyklisty v našem okrese. Morašický tým mladších i starších se umístil na 1. místě

Časopis pro žáky i nežáky ve škole v Morašicích.

Nejlepší školní časopis v České republice za rok 2016

6. číslo XXV. ročníku /celkově 160. číslo/ vyšlo 22. června 2018 nákladem 50 kusů.

Vydává školní klub.

Redakční radu řídí Stanislava Coufalová. Chyby likviduje paní učitelka Renzová

Neoznačené příspěvky připravila redakční rada.

Grafická úprava Anna Magdalena Lapáčková, 9. třída.

Příspěvky, nápady, náměty, připomínky a možná i dary adresujte redakci Třesku - Základní škola Morašice u Litomyšle, 569 51, telefon 461612774, mobil ZŠ 731769430 e-mailová adresa - tresk.noviny@seznam.cz,

internetové stránky školy - <http://www.skolamorasice.cz/>